

Anonimizált változat

Fordítás

C-546/22 – 1

C-546/22. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2022. augusztus 16.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Oberster Gerichtshof (Ausztria)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2022. június 29.

Felperes:

GF

Alperes:

Schauinsland-Reisen GmbH

[omissis]

A felülvizsgálati bírósággént eljáró Oberster Gerichtshof (legfelsőbb bíróság, Ausztria) [omissis] a GF felperes [omissis] és a Schauinsland-Reisen GmbH alperes, D-47051 Duisburg, [omissis] között 21 821,82 euró [omissis] megfizetése iránt folyamatban lévő ügyben a felperesnek a fellebbviteli bírósággént eljáró Oberlandesgericht Graz (grazi regionális felsőbbíróság, Ausztria) 2022. január 27-i, a Landesgericht für Zivilrechtssachen Graz (polgári jogi ügyekben eljáró grazi regionális bíróság, Ausztria) 2021. július 13-i ítéletét [omissis] helybenhagyó ítélete [omissis] elleni felülvizsgálati kérelme nyomán folyamatban lévő eljárásban a következő

v é g z é s t

hozta:

A. Az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

1) Úgy kell-e értelmezni az utazási csomagokról és az utazási szolgáltatásügyütesekről, valamint a 2006/2004/EK rendelet és a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, továbbá a 90/314/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2302 európai parlamenti és tanácsi irányelv (az utazási csomagokról szóló irányelv) 12. cikkének (3) bekezdését, hogy az utazásszervező már akkor is hivatkozhat a szerződés teljesítésében őt gátló elháríthatatlan és rendkívüli körülményekre, ha az ügyfél tagállamának erre hatáskörrel rendelkező hatósága a legmagasabb fokú utazási figyelmeztetést adta ki a célországra az utazás tervezett kezdete előtt?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2015/2302 irányelv 12. cikkének (3) bekezdését, hogy nem állnak fenn elháríthatatlan és rendkívüli körülmények, ha az utazó az utazási figyelmeztetés és a világjárványhelyzet további alakulásával kapcsolatos bizonytalanság tudatában úgy nyilatkozott, hogy ennek ellenére ragaszkodni kíván az utazáshoz, és a szervező számára nem lett volna lehetetlen az utazás teljesítése?

B. [omissis] [az eljárás felfüggesztése]

Indokolás:

1. A felperes – egy letelepedett szakorvos – és felesége 2020. május 13-án az alperes által szervezett utazási csomagot foglalt a Maldív-szigetekre a 2020. december 26. és 2021. január 2. közötti időszakra, amelynek teljes ára 8620 euró volt.

Legkésőbb 2020. decemberétől az osztrák Außenministerium (külügyminisztérium, Ausztria) legmagasabb, 6-os fokú utazási figyelmeztetése („Óva intünk minden, ezen országba irányuló turisztikai célú és nem szükséges utazástól, az üdülési és családlátogatási célú utazásokat is ideértve”) volt érvényben a Maldív-szigetek tekintetében a Covid19-világjárvány miatt. Ebben az időpontban a Maldív-szigeteken a hét napon belüli előfordulási gyakoriság 34,7, tehát az ausztriai 220-as értéknél kisebb volt.

2020. december 3-án az alperes az utazási figyelmeztetés miatt törölte a lefoglalt utazást. Az indokokról legkésőbb 2020. december 9-én tájékoztatta a felperest, és visszafizette neki a befizetett előleget. Az alperes alternatív utazási ajánlatai nem feleltek meg a felperes és felesége elképzeléseinek.

2. A felek kérelmei és érvei

A felperes az üdülés élvezeti értékének csökkenése miatt saját és a felesége által engedményezett kártérítési követeléseket, valamint egy költségátalányt érvényesít.

A felperes ezen túlmenően az elmaradt haszon megtérítését is kéri, mert a lefoglalt utazás miatt a 2020. december 23. és 2021. január 5. közötti időszakra bezárta praxisát. A bezárás már nem volt rövid időn belül visszavonható a törlés után. A minisztérium utazási figyelmeztetése nem volt az alperest az utazási szerződés teljesítésében gátló elháríthatatlan és rendkívüli körülmény, különösen mivel a hét napon belüli előfordulási gyakoriság a Maldív-szigeteken kedvezőbb lett volna, ott is lehetőség van megfelelő orvosi ellátásra, és a felperes és felesége ezenfelül utazási egészségbiztosítást kötött.

Az alperes ezzel szemben azzal érvelt, hogy az utazás teljesítése nem volt elvárható tőle. A felelősséggel kapcsolatos átláthatatlan következményekkel kellett volna számolnia, ha figyelmen kívül hagyta volna a külügyminisztérium utazási figyelmeztetését. Az Ausztriában 2020. december 26-tól érvényes kijárási korlátozások miatt a felperes meg sem kezdhetette volna az utazást. A felperesnél nem merült fel a törlés miatt elmaradt haszon.

3. Az eddigi eljárás

Az elsőfokú bíróság elutasította a kereseti kérelmet. Az alperes elháríthatatlan és rendkívüli körülményekre hivatkozott a szerződés általa történt felmondásának igazolása érdekében. Már csak ezért sem jár kártérítés.

A fellebbviteli bíróság nem adott helyt a felperes fellebbezésének. Még ha az utazási figyelmeztetést csak rendkívüli akadályokra utaló valószínűsítő körülménynek tekintjük is, az alperest semmiképpen nem terheli vétkesség a szerződés felmondásának időpontjában a világjárvány alakulását illetően fennálló bizonytalanságra tekintettel.

Az Oberster Gerichtshofnak (legfelsőbb bíróság) a felperes felülvizsgálati kérelméről kell határoznia. Az alperes a felülvizsgálati eljárásban is azt az álláspontot képviseli, hogy az utazási figyelmeztetés jelentette elháríthatatlan és előre nem látható körülmények miatt jogosult volt az utazási szerződést minden további kártérítési kötelezettség nélkül felmondani.

4. Jogalapok

4.1. Az uniós jog

Az utazási csomagokról és az utazási szolgáltatásösszegekről, valamint a 2006/2004/EK rendelet és a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, továbbá a 90/314/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2302 európai parlamenti és tanácsi irányelv (az utazási csomagokról szóló irányelv) 12. cikkének (3) bekezdése kivonatossan a következőképpen szól:

„Az utazásszervező felmondhatja az utazási csomagra vonatkozó szerződést és visszafizetheti az utazónak az általa az utazási csomag fejében befizetett teljes összeget, anélkül, hogy további kártérítést kellene fizetnie, amennyiben:

a) az utazási csomagra jelentkezett személyek száma nem éri el a szerződésben meghatározott minimális létszámot, és az utazásszervező a szerződés felmondásáról a szerződésben meghatározott határidőn belül [...] értesíti az utazót [...];

vagy

b) az utazásszervezőt elháríthatatlan és rendkívüli körülmények gátolják a szerződés teljesítésében, és indokolatlan késedelem nélkül, az utazási csomag megkezdése előtt értesíti az utazót a szerződés felmondásáról. [...]"

Az utazási csomagokról szóló irányelv 3. cikkének 12. pontjában szereplő fogalom meghatározás szerint az „elháríthatatlan és rendkívüli körülmények” „az ilyen körülményekre hivatkozó fél által nem befolyásolható olyan helyzet[et jelentenek], és amelynek [helyesen: helyzet, amelynek] következményeit valamennyi észszerű intézkedés megtétele esetén sem lehetett volna elhárítani”.

4.2. Az osztrák jog

A Pauschalreisegesetz (az utazási csomagokról szóló törvény) 10. §-a (3) bekezdésének 2. pontja szerint az utazásszervező az utazási csomag megkezdését megelőzően az utazási csomag fejében befizetett teljes összeg visszafizetése ellenében, de további kártérítés fizetése nélkül felmondhatja az utazási csomagra vonatkozó szerződést, „ha az utazásszervezőt elháríthatatlan és rendkívüli körülmények gátolják a szerződés teljesítésében, és felmondási nyilatkozatát az utazó indokolatlan késedelem nélkül, legkésőbb azonban az utazási csomag megkezdése előtt kézhez kapja”.

5. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

5.1. A jelen esetben körülbelül három héttel a lefoglalt utazás megkezdése előtt a felperes lakóhelye szerinti ország külügyminisztériuma által kiadott legmagasabb fokú utazási figyelmeztetés volt érvényben a Covid19-világjárvány miatt, amely azt javasolta a lakosság számára, hogy tartózkodjanak a foglalás szerinti célországba irányuló turisztikai célú utazásoktól.

Sem a Covid19-világjárvány lefolyása, sem az utazási figyelmeztetés kiadása nem volt befolyásolható az alperes utazásszervező által. Nyilvánvalóan nem volt lehetősége arra sem, hogy megfelelő saját intézkedésekkel elhárítsa általánosságban a világjárvány következményeit vagy különösen az utazási figyelmeztetést.

5.2. Kétséges azonban, hogy a valamely minisztérium által egy világjárványhelyzet miatt kiadott utazási figyelmeztetés már önmagában olyan körülményt képez-e, amely az alperest mint utazásszervezőt feljogosítja a szerződés felmondására, mert az említett figyelmeztetés az utazás biztonságos teljesítését illetően fennálló magas kockázatot fejez ki, és az üdülőhelyen is számolni kellett olyan lehetséges intézkedésekkel, amelyek akadályozhatták volna

az utazók tartózkodását vagy visszatérését, vagy pedig – ahogyan azt a felperes feltételezi – meg kell követelni az utazásszervezőtől, hogy a közérdekű figyelmeztetéstől függetlenül maga értékelje a helyzetet, és az egyedi eset összes körülményét figyelembe véve értékelje a kockázatokat.

A közérdekű utazási figyelmeztetés irányadó volta mellett azzal lehet érvelni, hogy azt egy nem érintett, minősített szerv adja ki, és az egyértelmű, és így kielégül az érintett közönség egyértelműség és jogbiztonság iránti igénye. Ezenkívül egy állami hatóság, különösen egy külügyminisztérium általában megbízhatóbb lehetőségekkel rendelkezik a kockázati helyzet figyelemmel kísérésére, mint egy vállalkozás.

A felperes értelmezése mellett szól viszont az, hogy a hivatalos utazási figyelmeztetés a világjárvány folyamatos alakulására és a világ különböző régióinak folyamatosan változó érintettségére tekintettel bizonyos körülmények között már nem feltétlenül teljesen naprakész, és nem feltétlenül tükrözi az utazás időpontjában fennálló valós kockázati helyzetet. Az ítélkezési gyakorlat eddig csak az utazó esetében állapította meg a felmondási ok fennállását (8 Ob 99/99p), a szervező általi felmondással kapcsolatban azonban még nem foglalt állást.

5.3. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés arra vonatkozik, hogy az utazásszervező a legmagasabb fokú utazási figyelmeztetés esetén sem hivatkozhat-e arra, hogy „*elháríthatatlan és rendkívüli körülmények gátolják a szerződés teljesítésében*”, ha az utazás teljesítése a lefoglalt szállítóeszközök és szállások rendelkezésre állása miatt alapvetően lehetséges lenne, és az ügyfél az utazási figyelmeztetés ismeretében úgy nyilatkozott, hogy hajlandó vállalni a figyelmeztetéssel jelzett kockázatot, vagy az utazásszervezőt ebben az esetben is megilleti a felmondási jog minden további kártérítési kötelezettség nélkül.

6. [omissis] [az előzetes döntéshozatalra utalási kötelezettséggel kapcsolatos fejtegetések]

[omissis] [az eljárás felfüggesztése]

[omissis] Bécs, 2022. június 29. [omissis]